

MÁJUS ELSEJE

TÁRSASÁG

Fáklya

A MÁJUS ELSEJE TÁRSASÁG HÍRADÓJA

XIV. évfolyam 3. (58.) szám

Külön kiadás

2005. augusztus

BERÉNYI FERENC 1920-2005

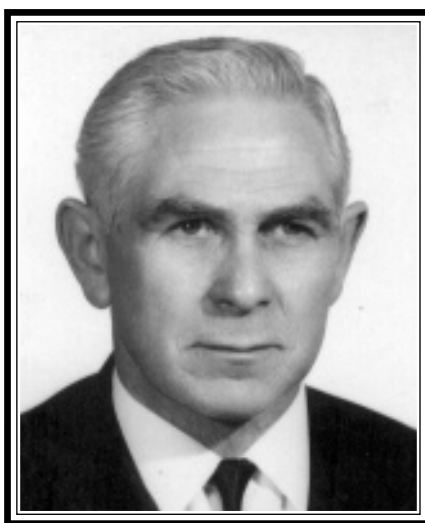
Súlyos veszteség érte társaságunkat. Néhány nappal 85. születésnapja után – méltósággal viselt súlyos betegség következtében – elhunyt Berényi Ferenc, társaságunk alapító, örökös tagja, tiszteletbeli elnöke.

Berényi Ferenc élete a XX. század viharos fordulatokban gazdag, embert próbáló éveire, évtizedeire esett. Egyszerű család gyermeke, pesti srác volt. Életének első évtizedeit, még az általa annyira szeretett József Attila versének gondolata jellemezte: “Ezer esztendő távolából, hátán kis batyuval kilábal a népségből a nép fia, hol lehet altiszt, azt kutatja...” Igaz, korán kiűnt *életrealóságával*, ami egész életében jellemezte. (Akik napi kapcsolatban voltunk vele, tanúsíthatjuk, milyen hihetetlen hittel ragaszkodott az élethez, küzdött az általa is tudott végzetten...)

Tehetségét legkorábban a *sport* területén kamatoztatta. Sikerei voltak például az atlétikában. Még pár évvel ezelőtt is fürgébben járt – mit járt, szaladt – az utcán vagy éppen az úttesten, mint sokan nála jóval fiatalabbak. A sport azonban számára nemcsak testedzés volt, hanem az emberi kapcsolatok sokaságát is jelentette. Sok sporthírességhez fűzték baráti szálak, sokukról megkapó emberi melegséggel tudott beszélni. (Akik betegsége idején látogattuk, tudjuk, kérdésünkre, mit vigyünk, mindig ez volt a válasza: “Semmit, csak Nemzeti Sportot.”)

Emberi beállítottsága, kapcsolatteremtő képessége – osztályhelyzete mellett – nagy szerepet játszott abban, hogy korán otthonra talált *amunkásmozgalomban*. Egyik életelme volt a *szakszervezeti* mozgalom. Legutolsó beszélgetésünk alkalmával is lelkemre kötötte: a társaság jövője a szakszervezetekhez való viszonytól függ.

A második világháború a katonasorsnál is megalázóbb – *munkaszolgálatos* – hely-

zetbe sodorta. Benne azonban a megpróbáltatások nem a lemondás, a belenyugvás vonásait erősítették. Életrealósága csak még jobban kibontakozott. *Száma életelvvé vált: a kizsákmányolás, a háború kegyetlen viszonyaiból van kiűt, lehet más a világ.* S ezért, egész hátralevő életében, személyesen is minden lehetőt elkövetett. Aktív szerepet játszott a partizánmozgalomban, a Szlovák Nemzeti Felkelésben. Volt módunk tapasztalni, hogy egykori szlovák és szovjet bajtársai milyen tisztelettel övezték az egykori talpraesett, találékony magyar katonát. Aktív szerepet vállalt a MEASZ tevékenységében, éveken át a Kelet-Európai Tagokat elnökeként.

A felszabadulás a nép fia számára más lehetőséget is teremtett, minthogy “altiszt” lehessen. Berényi Ferenc is élt a lehetőséggel. A honvédség, a néphadsereg, a Belügyminisztérium kötelékében szolgált. Száma ez valóban *szolgálat* és nem rangszerzési alkalom volt. A jó eszű fiatalember azt is megértette, hogy tanulás nélkül nem lehet helytállni az új világban. Ezek az évek a sikerek mellett megpróbáltatásokat is hoztak: Pálffy György közeli mun-

katársaként megélhette, hogy csak a szerencse mentette meg a letartóztatástól.

Nem egyszer került olyan helyzetbe, amikor emberfeletti feladatot kellett megoldania, de számára a mozgalom nem az emberek felett lebegő valami volt. Bár nem mindig volt könnyű egyeztetni a közösség szolgálatát a személyes gondok megoldásával, sohasem feledkezett meg családjáról. Segített *fiának*, amiben csak tudott. Odaadóan ápolta második *feleségét*, annak haláláig. Sohasem tolazkodott személyes problémáinak sorolásával, de hacsak alkalma volt rá, büszkén emlegette unokáit, dédunokáit.

Berényi Ferenc számára a mozgalom az emberek élő kapcsolata, az *emberség* próbája is volt. Száma a mozgalom eredendő része volt a háború borzalmaiban nyomtalanul eltűnt *édesapja*, akinek sorsába soha nem tudott belenyugodni. Száma a mozgalom voltunk mi is, mindannyian. Mi, akiknek szerencsénk volt vele dolgozni, sokat tanulhattunk tőle: helytállást, emberséget. Nehéz helyzetekben, súlyos vitákban (amikor az érvek tekervényein egymásnak estünk és elakadtunk) mindig volt néhány bölcs mondata, emberi szava, amivel oldotta a feszültséget. Valami természetadta és társadalom-formálta derű sugárzott lényéből. A szó nemes értelméből *társasági ember* volt. Akkor érezte jól magát, ha segíthetett másokon. Akkor érezte jól magát, ha – itthon vagy külföldre – kirándulásokat szervezhetett, ha minél többeknek megmutathatta az általa már megismert tájakat, embereket. A betegsége alatt ezekről szőtt terveit már örökre magával vitte.

Berényi Ferenc egész életében egy jobb, igazságosabb világért harcolt. Élettapasztalatát abban fogalmazta meg, hogy eddig a szocializmust nem sikerült megvalósítani, de nem lehet lemondani a szo-

(folytatás a 2. oldalon)

Részlet Berényi Ferenc ügyvezető titkár zárszavából a Münnich Ferenc Társaság I. Országos Gyűlésén, 1989. szeptember 3-án

A fontosabb kérdések közül még szólni kell arról, hogy néhány hónappal korábban elkezdtük tárgyalásainkat különféle társadalmi, politikai szervezetekkel *egyszéles-körű baloldali összefogás* érdekében. Meg kell gyorsítani ennek a szervezetnek a létrehozását, amelynek laza, minden szervezet önállóságát tiszteletben tartó, de tevékenységét, akcióképességét koordináló szervezetnek kell lennie, amely azoknak a céloknak az érdekében működik, amelyek itt

(folytatás az 1. oldalról)

cializmus céljairól. 1956-ban nem a rendszer hibáinak védelmére, hanem a jobb, emberségesebb szocializmus érdekében fogott fegyvert. Ez – hazánk szocialista megújulásának célja – vezette társaságunk kezdeményezői, alapítói közé. Nincs még egy ember, akinek neve annyira összenőtt volna társaságunkkal, mint Berényi Ferencé. Társaságunkban mindvégig vezető tisztségeket töltött be. Nagy szerepe volt I. Országos Gyűlésünk megszervezésében. Társaságunk főtitkáraként – akkori Intéző Bizottságunk döntése és megbízása alapján – Ő írta alá a Nemzeti Kerekasztal Tárgyalások Egyezményének szövegét. (Mindig hangsúlyozva saját álláspontunk fenntartását.)

Berényi Ferenc társaságunk *tiszteletbeli elnöke* volt. Tiszteletbeli volt, de nem dologtalan. Ötleteivel, munkájával mindvégig segítette a társaságot. Tevékeny szerepet vállalt társaságunk alakulásának 15. évfordulójáról megemlékező rendkívüli Országos Gyűlés előkészítésében, vagy a Május Elseje Veteránklub munkájában. Alig várta, hogy súlyos műtétje után bejöhessen, és részt vegyen a szokásos megbeszélésen.

Berényi Ferenc előtt a Fáklya e külön számával is tisztelgünk. Ebben szemelvények láthatók korabeli nyilatkozataiból. Ezek teljes szövegét közöljük “Társaságunk a korabeli sajtó tükrében” c. összeállításunkban.

Amíg társaságunk létezik, a vele együtt közösen kialakított elgondolások szerint dolgozunk. Társaságunk alapító tagjai, amíg élünk, tisztelettel ápoljuk Berényi Ferenc emlékét!

Aggod József

hangsúlyosan kerültek szóba.

A több és gyorsabb tájékoztatásról szolt már, de erre kérjük a vidéken élő elvtársakat, hiszen velük nehezebb a kontaktus. Ennek az oka, hogy nincs telefonunk. A jövő héttől kezdve élő távközlési lehetőség is lesz, majd a számot a végén bemondja, amelyen megtalálhatók vagyunk. Nagyon kér mindenkit, hogy bármi olyan történik, amiben segítségre, támogatásra vagy instrukcióra van szükség, hívjanak, keressenek meg bennünket akár szóban, akár írásban. A támogatásról biztosíthatunk mindenkit.

Külön is szeretne szólni a *kerekasztalról*, bár bevezetőjében tegnap már beszélt erről. Mi nem túl nagy szervezet vagyunk, de érzése szerint most már – Szekeres elvtárs ezzel kapcsolatos referátuma is bizonyította – jelentős tényezői vagyunk ennek a tárgyalásnak, különösen a részletkérdések megtárgyalásában. A televízió előtt lezajló, úgynevezett fórum már csak egy politikai megjelenés, díszfelvonulás, aminek külön jelentősége nincs. A tárgyalások jelentősége a két fő tárgyalócsoportban – a politikai és a gazdasági bizottságban – dől el. Több információ van a politikai harcokról – sajnos – mint a gazdaságról. Itt is azt szeretné aláhúzni, hogy azok az urak, akikkel ott együtt tárgyalunk, különösen az ellenzéki kerekasztal tárgyaló felei – “negyedei, vagy kilencedei” – nem akarnak gazdasági kérdésekről tárgyalni, és ez azt bizonyítja, hogy felelősséget sem akarnak vállalni.

Más – szerinte – felelősséget vállalni nem tud, mint az MSZMP, és éppen ezért van szükség arra, hogy ennek a pártnak kialakuljon valamiféle arculata, amely képes ezt a munkát elvégezni. Ezt sugallták a hozzászólók.

Néhány dologra ezzel kapcsolatban szeretne még kitérni. *Münnichné* elvtársnő felszólalásában arról beszélt, hogy Grósz elvtárs, akivel mi többször tárgyaltunk, rossz tanácsadó. Ehhez annyit, hogy ezeket a tárgyalásokat az Ideiglenes Intéző Bizottság által kiküldött bizottság folytatta. Most is azt állítja, hogy ebben az MSZMP-ben nincs más olyan személy, akivel tárgyalhatunk, de ha valaki tud ilyet, szívesen állunk szóba vele. Grósz Károlyhoz most már hozzáteheti bizonyos értelemben azt,

akivel a legutóbbi napokban közösen ismét tárgyaltak, Nyers Rezsőt, aki egyértelműen közeledett gondolatában Grósz Károlyhoz. Ennek az az egyszerű oka, hogy elhatárolódott jobban – és ezt bizonyította a felszólalásaival és a sajtóban megjelent nyilatkozataival – Pozsgaitól. Ha elhatárolódott az egyiktől, akkor kicsit közeledett a másikhoz. Ezzel most nem azt akarja mondani, hogy mindennel meg vagyunk elégedve, de az igazsághoz ez is hozzátartozik, és az is, hogy a napokban, amikor felkeresték Nyers Rezsőt, akkor ő a neki megküldött Állásfoglalás-tervezetnek nagyon konstruktívan, azzal egyetértően, és néhány kérdésben pozitívan szolt hozzá. Tehát nekünk azért politizálni tudni kell, és ha mi mindent elvetünk, akkor kivel tárgyaljunk?

Megszakítani a tárgyalásokat az MSZMP-vel – úgy gondolja – nem lehet, ezzel azt hiszi, mindannyian egyetértünk. Jelenleg ez van, és ez egy kicsit a régebbi időszakok káderpolitikájának szegénységére mutat. Szegény ember vízzel főz, mondja a közmondás, ez a helyzet, tudomásul kell venni. Ezt csak azért mondta el, mert nem kívánja magára vállalni azt a nagy felelősséget, ami ma ránk is hárul, mert együttesen többedmagával – ezt *Aggod* és *Széchy* elvtársak is igazolhatják – konstruktív tárgyalásokat folytattak a vezető elvtársakkal.

Ez nem mond ellent annak, hogy a legfelsőbb vezetés egy-két tagja rendszeresen és állandóan, mint ma az “ösbolsevokok” megjegyzéssel, újabb és újabb jelzőket aggat ránk és másokra is, megkülönböztetett bennünket, és el kíván tántorítani bennünket az MSZMP-től. Ez nem fog sikerülni, mert mi úgy, ahogy vagyunk, a szocializmus hívei vagyunk, kommunisták vagyunk. Ettől bennünket senki el nem tántoríthat.

(Taps)

Egyetért a többi felszólalóval, hiszen megerősítették mindazt, amit mi magunk is leírtunk, vagy elmondottunk. Azzal fejezi be, amit *Beke* elvtárs, az IIB tagja, Baranya megyei küldöttünk mondott, hogy alulról szerveződő mozgalmakat nem lehet felülről megszüntetni. Úgy érzi, hogy a mi *társaságunk nagyon alulról, a legmélyebből szerveződött, ezt megszüntetni nem lehet!* (Taps.)

Búcsú Berényi Ferenctől

Drága Ferink, bajtársunk, felejtethetlen barátunk, elvtársunk!

Karácsonykor, sokunk szívszorongva hallgatta szélesebb családk szerettei között a fenyőfa alatt bölcs szavaid. Tudtuk, hogy nagy beteg vagy: szinte búcsúzó intelemnek éreztük meggondolt mondanóid. Veteránjaink között már Te lettél a senior, miként több évtizedre visszatekintő közösségünkben is a Tiszteletbeli Első.

A munkásmozgalmi dinasztia sarja, az újpesti Egyesült Izzó ifjú műszerese, a reményteli első osztályú fiatal futóbajnok, apáddal együtt megjárta a poklok poklát: apád ott tűnt el a kegyetlen elnyomó rendszer ukrainai mozgó vesz-tőhelyei büntetőszázadában. Te kitérve lázadtál: szlovák, cseh, ruszin, német, magyar bajtársaidal kivetted a részed a legendás beszercebányai felkelésben, nem hiába lettél a magyar antifasiszták kelet-európai tagozatának fáradhatatlan vezetője, s mint igaz hazafi internacionalista a nagy veszély közeledtén, későbbiekben is Társaságunk előrelátó kezdeményezője.

A fasizmus megpróbáltatásából visszatérve az ifi-mozgalomban az első sorokban harcoltál a munkásegység, az ifjúsági egység megteremtéséért. Majd képességeidet többször is igénybe véve ott voltál nem egy ízben a fegyveres testületek szolgálatainak legkritikusabb szakaszain. A sors nem kényeztetett el: az ügyünknek oly sokat ártó rossz Téged is meggyötört a torzulások árnyékában. A koncepciós gyanakvások vissza-parancsoltak eredeti szakmádba. Majd az igazságtevő rehabilitálás pártmunkásként Sza-

bolcsba vetett vezető poszton a paraszti szövetkezetek szervezésébe. Mikor újra ránk törtek az ordas eszmék: elvűséggel, rendíthetetlenül ott álltál köztünk az őrhelyeden. Nyugdíjba menve új világnyelvet tanultál és használtál, elsajátítottad az új idők technikáját, a kompjuter szakmát.

A restaurációs veszély közeledtével elsőnek szorgalmaztad, hogy népfront keretekbe egyesülve munkásbrigádok, ifjak, az antifasiszta harcban kipróbáltak mielőbb tömörüljünk, mentsük a menthetőt, tudjunk megújulni. A rendszerváltás nehéz tárgyalásain Te vezetted küldöttcsoportunkat, s szembe szálltál bátran és okosan még a baloldal sorai-

ban is előretörő megalkuvókkal, nem nézve rangot és nagy hangú kaméleon sunyiságokat.

Bár a legszűkebb vezetőség oszlopa voltál, nem restelted a hétköznapi teherhordást. Mélységesen tiszteltük és megőriztük család szeretetedet, s a jövőben bízó, a szegények ügyéért odaadó optimizmusodat, vidámságodat, lankadatlan szorgalmadat. Mint méltán kiérdemelt örökös tag változhatatlanul velünk maradsz, ügyedet tovább ápoljuk az elpusztíthatatlan májusi munkás-szolidaritás eszméjében elkötelezett veterán társaid.

Széchy András

Fájdalommal értesültünk arról, hogy 85 éves korában, hosszantartó betegség után elhunyt

BOCSI JÓZSEF,

a Május Elseje Társaság alapító, örökös tagja,
a Társaság Budapest, XI. kerületi szervezetének elnöke.
Búcsúztatása a család kívánsága és intézkedése szerint történik.

Emlékét kegyelettel őrizzük.

Május Elseje Társaság

FÁKLYA

A Május Elseje Társaság híradója

Felelős kiadó: Dr. Aggod József

Felelős szerkesztő: Berényi Ferenc

Szerkesztő: a Szerkesztőbizottság.

Tagjai: Ferencz Lajos,

Kovács György, dr. Orbán Péter,

Tabák Sándor, dr. Tóth Miklós.

Cím: 1023 Budapest, Zsigmond tér 8.

Telefon: 335-4236

Nytsz.: B/PHF/805/1991

Internet: www.extra.hu/faklya

E-mail: faklya@extra.hu

Nyomda: Unió-Kuvert Kft. Budapest

Alternatív portrék (Berényi Ferenc)

Nem vagyok szent, nem vagyok vértanú...

- 168 ÓRA -

IV. évfolyam
47. szám

1992.
november 24.

Közéleti hetilap

Kinek kell félnie?

Még mindig „balra,

NÉPSZABADSÁG – MAGYAR TÜKÖR

1989. szeptember 2., szombat

Berényi Ferenc: „Kommunistának lenni sosem jelentett szélsőséget”

Nem a marxizmus bukott meg, hanem a vezetés

Közgyűlés előtti beszélgetés Berényi Ferencsel, a Münnich Ferenc Társaság ügyvezető titkárával

ref=+rm

FÜGGETLEN DEMOKRATIKUS HÍRMAGAZIN

1989. augusztus 25.

Ára 29 Ft

II./33. szám

BERÉNYI FERENC: Szintén.

– És úgy gondolják, hogy ma, az 1992-es esztendő vége felé kommunistának lenni nem jelent szélsőbaloldalságot?

B. F.: Kommunistának lenni valójában sosem jelentett szélsőséget.

B. F.: Ugy érzem, igenis kell félnünk. De amennyiben uralkodóvá válik az, ami jobboldalról elindult Magyarországon, akkor ez a bizonyos veszély nemcsak ránk vonatkozik, hanem a kormányt is érintheti...

Nincs a begyűjtendőkről semmiféle lista

Nem kell félni a Münnich Ferenc-esektől

– állítja az MFT ügyvezető titkára, aki azt is közölte: nem igaz, hogy százezen vannak, jó ha 12–15 ezren • Igaza volt Komlósnak: sáros lett az út • Csillagosok verekedtek és hol van nekik csillaguk? • Bár olyan politikusaink lennének, mint a románoknak... • Az elszegényedéstől kell félni

A Münnich Ferenc Társaság a baloldali „mumus” az új pártok között, amellyel riogatni szoktak minket és amellyel egymást is ijesztgetjük. Tény, hogy keveset tudunk róluk: a sajtót nem bombázzák hírekkel, eseményeikre nem kapunk meghívót, nem tolnak előtérbe ismert politikai figurákat. Eddig még nem rukkoltak elő azzal sem: kik vagyunk és mit akarunk. Egyedül áll ez a csoport a nyüzsgő politikai seregletben. Titokzatos és félelmetes is emiatt.

vánják a figyelmet magukra irányítani. Önök milyen akciókat terveznek?

– Ha a sajtó megkeres minket, megkapja a szükséges tájékoztatást. De akciókat ne várjanak tőlünk. A választási harcban politikai eszközökkel fogunk fellépni. Meggyőződésünk, hogy a lakosság nem a zavaros rendbontókat részesíti előnyben, hanem a biztonságra, nyugalomra fog szavazni. Azt fogja támogatni, akitől gazdasági biztonságot remélhet.

Attól, hogy besározták. Vannak, akik a legjobb utat is besározzák.

És akkor? Másutt ilyenkor a locsolóautók indulnak meg, nálunk a viták! Hogy lehet-e tovább menni ezen az úton? Nem kell-e visszamenni a régi útra?

Miért kellene?... Csak arra kell ügyelni a tisztogatásnál, hogy ez az út fölfelé visz! Nem volna helyes tehát a tisztogatást alulról kezdeni...

k, egy is me- özvéle- ran egy 're kel- tek egy rt...

m. Igaz, is van- igának, ... százalék. Idául létszámunk 28 száza- d, és az intellektuális erő is és köreinkben. A visszaren- és nekünk nem érdekünk. s békébb társaság van, a miénk. A politikai megoldá- t támogatjuk minden kérdés- Az Ellenzéki Kerekasztal tár- main is elégedettségüket fe-

Berényi Ferenc, MFT-országos titkár fejegyzései külföldi tudósítók, személyiségekkel folytatott beszélgetéseiről

CIKKEK, INTERJÚK, BESZÉLGETÉSEK BERÉNYI FERENCSEL

UZ unsere zeit Dienstag, 3. Oktober 1989.

Ungarn vor dem Parteitag Teil 3 und Schluß

Wenn der Vogel ohne Rumpf abhebt ...

Die Ferenc-Münnich-Gesellschaft, die sich offen zum Marxismus bekennt, versteht sich zwar als überparteiliche Organisation, 60 Prozent ihrer Mitglieder gehören aber der USAP an. So liegt es nahe, daß auch sie eine Plattform, „kommunistisches Aktiv” genannt, bilden. Ihre Vertreter wünschen sich eine USAP, die den Leninschen Prinzipien der innerparteilichen Demokratie folgt und deren Klassenprofil als das einer Arbeiter- bzw. Werktätigenpartei ausgeprägt ist. Bemerkenswert ist, daß USAP-Generalsekretär Karoly Grösz, der seit Schaffung des Parteipräsidiums

léphetnek be. Rendezvényeinken azonban rendszeresen részt vesznek.

• Önök keveset szerepelnek a sajtóban. A másik oldal, az anti-kommunista pártok, csoportosulások állandóan hallatnak magukról, legújabbán akciókkal ki-

... nem szabad lemondani. Az elmúlt 43 esztendőben ugyanis számos pozitívum született...

• De mi volt a rossz önök szerint: az elmélet, vagy a gyakorlat? Mi az, amin változtatni kell?

– A gyakorlat torzult el. Komlós János egykori szilveszteri konferanszát szoktam idézni erről előadásaimon, 1972-ben hallottam, ma is érvényes: „Sáros lett az út” – kiabálnak egyesek, és ezt nem lehet megcáfolni...

Ilyesmi előfordul, hogy sáros lesz az út. De nem attól, hogy lesüllyedt vagy felázott.

több vérontás. A lista neveltséges állítás, az ilyesmi idegen a mi tevékenységünkétől. A radikális párti fiatalombert állítólag négy aranycsillagos legény verte meg. Nos, nekünk nincs semmiféle jelvényünk, se csillag, se más. És mi nem verekszünk...

• Az új pártok némelyike támogatást kap külföldről, főként az Egyesült Államoktól, elsősorban a Soros Alapítvány jóvoltából. Önök kapnak-e, elfogadnak-e idegen pénzt a másik régióból?

– Nem kapunk, és semmi esetre sem fogadnánk el külső támogatást. Mi ellenezzük az idegen

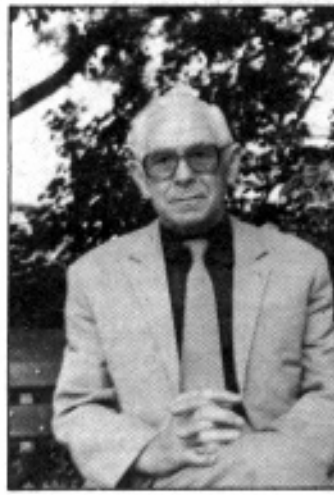

Foto: MÓRICZ ISTVÁN

pénzt, mert az idegen érdekek belépésével jár. Különösen a választási harcban meg kellene szüntetni ezek felhasználását, hogy a nemzet számára döntő küzdelem tiszta, külföldi érdekektől mentes maradjon.

• A szovjetek legutóbb érzékeltették, hogy keményedés várható külpolitikájukban: a magyar reformot jó szemmel nézik, de azt nem tűrik, hogy szélsőséges elemek sürgessék a csapatkivonást. És ez már csak azért sem ésszerű kívánság, mert a román fenyegetés ellensúlyozására jó, hogy itt vannak a szovjetek...

– Érthető a Szovjetunió álláspontja: az európai egyensúly óriási érték, ezt meg kell őrizni, felelőtlenség volna felbillenteni. Már csak azért is képtelenség kivonulásukat kérni, mert ittletüket a nagyhatalmak egyezménye szabályozza. A román támadástól való félelmet nem tartom reálisnak: nagyon is jó külpolitikuskok voltak azok – bár a miénk hiányok! –, sohasem felelőtlenség az ilyen féltékenységekkel szembe fordított nézőpontok.

• Mire kell hát félni?

– Nem a Münnich Ferenc Társaságtól. A további elszegényedéstől kell félni, a gazdaság leépülésétől. Azoktól a társadalmi rétegektől, amelyek kilátástalan helyzetbe kerülnek. A tartós munkanélküliség az igazi veszély, a gazdálkodás problémái okoznak igazán gondot. A kormány, ha nem cselekszik, a reformok az óhaj szintjén maradnak, a parlament cselekvőképessége a képviselői visszahívások miatt megbénulhat. Attól kell félni, hogy ami itt készülődik, az nem demokrácia – áldemokrácia csupán.

Varga A. Márta

MÁJUS ELSEJE

TÁRSASÁG

Fáklya

A MÁJUS ELSEJE TÁRSASÁG HÍRADÓJA

XIII. évfolyam 2. (53.) szám

ÜNNEPI KÜLÖNKIADÁS

2004. május

Május és a Remény

Azt hiszem, hogy május hónapja az új időszámítás óta az emberiség sokáig "meg nem tartott" ünnepe volt. Május a tavasz, a megújulás, a jó termést ígérő évszak volt, s az ma is. A jó munka, jó termést ígérő évszaka.

Az ipari munkások májusa a XIX. század egy tragikus eseményével kezdődött. Az amerikai *Chicago* városában, 1886. május elsején békés tüntetést szerveztek az ipari munkások az elviselhetetlen kizsákmányolás és a nyomor ellen, melyet a rendőrség vérbe fojtott. Munkásokat öltek az utcán, és többeket felakasztottak.

1889. július 14-ére (a francia forradalom 100. évfordulója napjára) összehívták a II. *Internacionálé* kongresszusát. A kongresszus fontos kérdéseket tárgyalt, közte a *chicagói vérengzés* ügyét, melyvel kapcsolatban úgy határozott, hogy *május elsejét* *harcos, nemzetközi proletárünnepé nyilvánítja*. 1890 óta, szerinte a világon így emlékeznek május elsejére, s vált ez a munkásmozgalom és a dolgozók ünnepévé.

A magyar munkások sokszor akadályoztatásba, tiltásba ütköztek, főleg a Horthy-rendszerre volt ez jellemző. Ennek ellenére a magyarok mindig megtalálták május elseje megtartásának módját. A fasizmus, s főleg Hitler térnyerése utáni időkben az értelmiség legkiemelkedőbb személyiségei közül sokan – tudósok, írók és művészek – csatlakoztak az ünneplőkhöz.

A II. világháború még be sem fejeződött, felszabadult hazánkban újra ünnepeltük *május elsejét*. A fővárosban százezrek fejezték ki örömlükét, és lelkesen vállalkoztak az ország mielőbbi újjáépítésére. Mindez szinte szervezés nélkül, csak a Rádióból értesülve, történt.

Néhány év után kissé csökkent az ünnep politikai tartalma, s helyébe a korábbinál jobban kidomborodott majális jellege.

1957. május elsejét az a remény hatotta át, hogy mihamarább álljon helyre a rend, számoljuk fel a korábbi hibákat, szünejék meg az éles politikai harc, több erőt fordítsunk a gazdaság fejlesztésére és a lakosság helyzetének javítására. Sajnos, ez csak lassan haladhatott az akkori, feszült nemzetközi helyzet

miatt. Az elmúlt évek során a május elsejék "valami egyhangúsággal" teltek el.

Most itt állunk "Európa nyitott kapui előtt" azzal az eséllyel, hogy szélesedik előttünk a világ gazdasági, kulturális és politikai értelemben is. És újra itt a remény, hogy megmutathatjuk a világnak (na jó, egyelőre Európának): kis nemzet vagyunk, de sokat megéltünk, tanultunk a távoli és közelmúltunkból. Bebizonyítjuk, hogy valóban európaiak vagyunk.

NÉPÚJSÁG 3

Amiben egyetértünk az MFT-vel

Berényi Ferenc a gazdaságban teremtene rendet

nünket, a *Május Elseje Társaság* tagjait, talán újabb mozgalmi lendületre serkent önmagában az a – feltehetően – véletlen tény, hogy éppen *május elsején* lépünk a számunkra még kicsit reményt keltő Európai Unióba.

Abban, azt hiszem magam is biztos lehetek, hogy jövőre már francia, olasz, német és a többi Európai Unió ország dolgozóival együtt kívánhatok mindnyájunknak további boldog *május elsejéket*.

Berényi Ferenc tiszteletbeli elnök
a Május Elseje Társaság Örökös Tagja

TOLNA MEGYEI NÉPÚJSÁG

• AZ MSZMP TOLNA MEGYEI LAPJA •

ARA: 4,30 FT

1989. május 23., KEDD

XXXIX. évfolyam, 119. szám